

Naemjsij Byaraiz

写 意 花 山

1

Mbouj rox dwg mbwn dingh roxnaeuz dwg deih nien, hawj fwjraiz biu geij gvaengx, couh dawz song cien haj bak bi seizgan, dingz daengz gwnz dat raezrangrang? Dwg daengngoenz raiz, roxnaeuz ronghndwen veh, hawj fwjhoengz doek daengz benq deihnamh neix, sawj ndaundeiq ronghlwenq bienqbaenz gij yienghsienq duzbaed saenzgeiz, baiz youq hamq Dahcojgyangh raemxsaw byaheu neix? Haujlai bi gvaqdaeu, gou baeznaengz yawj gij vehdat Byaraiz nauhcaca、angqvauvau、sangvidvid geqlaux louz roengzdaeuj haenx, ndawsim cungj gikdoengh raixcaix.

Vehdat Byaraiz caeuq vehdat gizwnq doxbeij, mboujdanh fuk veh hung gvaq, lij beij gizwnq nanz veh. Gou bae yawj vehdat Byaraiz geij baez, raen bouxvunz、doihtuz、doenghyiengh lumjbaenz doenghyaebyaeb nei, cungj dwg ved youq gwnz dat cibgeij ciengh roxnaeuz geijcib ciengh sang haenx, mbouj gangj vunz benz mbouj hwnjbae, couhcinj duzlingz hix nanz diuq daengz gizde, caen siengj mbouj ok bouxgeq baenzlawz ved ndaej hwnjbae. Caiq yawj fan dozveh, aeu bangxdad sangvid dangq mbawceij, heiqseiq hungmbwk, vunzlai cungj danqhaenh, fukveh miz dingh miz doengh, miz mbwk miz nyaeq, miz genjdan miz fukcab, miz haw miz saed, caengzcaengz cungj faen ndaej gig cingcu, gyoengqvunz ndaw veh najfan najhai, gij doenghduz hix lumjbaenz lix nei.

2

Gaej yawj gij doz vehdat Byaraiz boeksaed、lingxcingx, dan yungh saekhoengz daeuj ved, hoeng cix cikcomz le gij vwnzva naekgwd vehdat Byaraiz. Cawzcine, va hailangh, roeg hemq’a, hoeng vehdat cix mbouj caeuq gyoengqde guh’ angq, caemswd youq baihhenz hawj gyoengqde ciengqgo diuqfoux. Mwh va loenq faex ok nyod, mbawfaex gwnz nye mwncupcup, vehdat lijdwg mbouj oksing, lauxlaux–saedsaed ndangndeugag youq bangxdad, ndoj youq ndaw raemh mbawfaex yawjngonz raemxfwn caeuq nditndat cawzhah, heuh doenghgo ndoet imq maj cangq vaiq di. Cawzcou, mwh mak

□ Vangz Bungz sij Mungz Sugij hoiz

□黄鹏 著 蒙树起 译

不知是天的意境，还是地的想象，让彩云飘转几个弯，便把二千五百年的时光，伫留在绵延逶迤的岩壁上？是太阳的构图，还是月亮的手绘，让红色的云霞落在了这片土地上，将璀璨的星化灵动神秘的画面，排在这青山绿水的左江岸？这些年，我每次面对那由无数个粗犷古朴的形象，构成的浩浩然、昂昂然、巍巍然的花山岩画，浩叹油然而出。

花山岩画与他地岩画的不同之处，不仅在于画面大，还在于画绘难度大、艺术性高。我曾多次考察多处花山岩画，看见那些栩栩如生的人物、动物、器物形象，都是绘制在十几丈乃至几十丈高的悬崖陡壁上，不说人无法攀达，就是猴子也难跳及，真无法想象人类是如何画上去的。再看画面，以巍巍高山崖壁作纸，气势浑雄磅礴，令人望而惊叹，画面静中有动，粗中有细，简中有繁，虚实有致，主次明显，形象逼真，惟妙惟肖，庄重肃穆而又轻松活泼，具有极高的艺术造诣，是世界艺术宝库中难能可贵的艺术结晶，诚然历史的奇葩。

二

历史上的诸多文化现象，常是简约里含纳着丰富，单纯里蕴藏着非凡。别看花山岩画图像古朴、单纯，颜色单一，却集中体现了花山岩画的文化品格。春天，百花齐放，百鸟争鸣，岩画却婉拒春神的热闹之约，不动声色，兀自甘于寂寞，为的是给百花百鸟尽情地歌舞。当百花渐褪，千竿茁壮，万叶繁茂，岩画依然沉默似金，规规矩矩扎根岩壁，谦谦在枝叶影下看夏日的甘露与阳光，让植物更多地吸吮土地的养分。金秋，当异果飘香，谷穗金黄，岩画便满脸红晕，欣喜又羞赧。隆冬，又巍然而立，抗风斗寒。年年岁岁，日日夜夜，这“春不夺彩，色不争艳，体不占地，高不争天”的侠骨柔肠，在岩画家族中，唯花山所独具。

春天，我曾谒拜花山。此时，三春的花事正是热烈的时候。在这里，我看到了一个最纯净、最绚丽的山花世界。左江两岸，岩画四周，花色百种，仿佛接到上苍的统一号令，在一夜之间全部爆发性地绽开了。那一枝枝、一串串、一朵朵的花，大大小小，密密匝匝，层层叠叠，斑斑澜澜；密的地方攒攒挤挤，疏的所处娉娉婷婷。抑或为花山岩画的红色所感召，百花中，浓的，以华美衣饰和艳丽装扮，给自己添半分骄傲；淡的，用浅单为裳，谦冲为怀，让自身含十分羞涩。它们似乎都懂得，用蓓蕾的繁盛去衬托花山的热烈，用脂粉的艳丽去融入岩画的整体，用佩饰的华美去亲密画面的协调。亿兆山花在望不到边际的左江两岸，一起舒眉展眼，以各异的芬芳，汇成无涯的和谐，连空气中都弥漫醉人的清香。五彩缤纷的蝴蝶翩翩鼓翼，把花海当成忘情的天国；嚶嚶吟唱的蜜蜂穿梭忙碌，恋栈着花山这神秘甜蜜的区域；啾啾鸣叫的鸟儿此起彼伏，嘻闹在花山深情的注视中。徜徉在这连吸口气都感到清香的花山山花里，我的身躯、生命和心灵，都成了这花香的“俘虏”，就象洗了一次“百花浴”似的遍体通泰。这里没有猜忌，没有约束，没有督饬，所有的烦恼、忧伤、愁闷也都被春风吹散，被花香淹没，被春雨洗消了。

仲秋时节，我来到琳琅满目的左江画廊，那闪光耀红的岩画，灿烂我的眼睛。悬崖峭壁上，那一排排、一组组、一个个岩画，如玛瑙镶嵌在云霞间，似宝石辉耀于绿海里。赭红、绛红、浅红、浓红的画体，斑驳陆离，溢光泛彩。世上许多种红，在这岩画里都能觅到它们的倩影。这是哪来的小伙子，站在花山下，正举动相机，频频拍摄；那又是哪方的姑娘，铺纸挥笔，专注画面，细细描摹……在岩画的对面，我看到农人在稻田里忙着收割。他们弯腰挥镰，金灿灿的稻穗把一片田畴变成了金光的秋衣、黄染的地毯。在岩画与稻田之间，还有渔人在撒网，他们轻划小船，收放鱼网，银闪闪的鱼网将水珠和鱼挂成一幅幅银串的大帘、光动的景幕。花山岩画，您丰收的画面竟是如此的馨香而热烈，悦目又赏心！

冬天，风舞霜染寒侵之后，花山，又变成了一个素雅的世界，清静乾坤。我曾经在腊月晴日，欣赏过花山的绝佳精致。霜滤过的空气，纤尘不染，透明清爽，加上霜光的反射，树影的变幻，人们像是走进了童话般的境地。

(1)

rang haeux henj, daengx naj vehdat hoengzoo, angqyangz youh najmong. Cawzdoeng, youh enjaek youq gizhaenx dingj rumznit. Bibi yienghneix, ngoenzngoenz doxdoengz, mbouj caeuq cawzcine ceng saidoengz, mbouj caeuq saekhoengz ceng ronghlwenq, mbouj caeuq daihdeih ceng diegnamh, mbouj caeuq aen mbwn ceng byawz sang, gijneix, youq baenzlai vehdat ndawde, Byaraiz ceiq miz daegsaek.

Cawzcine, gou bae yawj Byaraiz gvaq. Seizneix, va seizcine hoengh hai. Youq gizneix, va hai ndaej gig cengh gig lengj. Song hamq Dahcojgyangh, seiqhenz vehdat, yienghyiengh va cungj miz, gyoengqde lumjbaenz ciepe daengz gwnzmbwn minghlingh nei cungj hailangh liux. Baenz nye baenz nye、baenz roix baenz roix、baenz duj baenz duj, hunghung nyaeqnyaeq, ndaetndaet saedsaed, doxdaep doxdepe, vava loegloeg; gizndaet doxcaenx, gizcax gag cangndang. Lumjbaenz ngaiz vehdat Byaraiz gamjdoengh lo, gij va saek gwd haenx, cang gyaeu cang lengj, shwgeij gag yawj cungj gag ndaenggon; gij va damh haenx, daenj buhmbang, ndangmbaeu najmong. Gyoengqde lumjbaenz cungj gag rox, yungh vamoq bae nyoengx Byaraiz, yungh varang bae nyumx dozveh, yungh gyaedulengj bae buenx vehdat. Gak cungj gak yiengh va doengzcaez hailangh, sawj gwnzmbwn song hamq Dahcojgyangh cungj rangfwdfwd liux. Duzmbaj vava loegloeg youq ndaw va mbin bae mbin dauq, cungj lumz baema lo; duzrwi lienh youq ndaw dujva ra diengzrwi nyaengq raixcaix; duzroeg youq ndaw gova heuhcaca, dawz cazva dangq ranz shwgeij lo. Youq Byaraiz mup rang va, daengx boux vunz gou cungj ngaiz va rang “gaemh” liux, couh lumj dawz gij va cimq raemx le swiq daengx ndang nei. Gizneix mbouj miz doxduenz, mbouj miz doxcug, mbouj miz doxsieng, simfanz、yousim、youcaeuz doenghgi neix cungj ngaiz rumzcine ci sanq, ngaiz rang va haem, ngaiz fwncine swiq cengh lo.

Cawzcou, gou daeuj daengz Byaraiz, gij vehdat hoengzgwd haenx, lwenqda raixcaix. Youq gwnz dat, baenz baiz baenz baiz、baenz cuj baenz cuj、baenz aen baenz aen vehdat, lumj naedcaw sieng youq ndaw fwjhoengz nei, lumj rinbauj youq ndaw haij ronghyaebyaeb nei. Lajbya vehdat hoengzgeq、hoengzsien、hoengzoiq、hoengzyanz haenx, doxgap doxgyaux, ndei yawj dangqmaz. Gwnzseiq miz haujlai cungj hoengz, youq ndaw vehdat neix cungj ndaej raen gij ngauez de. Daegmbauq neix daj gyawz daeuj, cingq yaengx aen’ingjsienq ingj mbouj dingz mbouj duenh; dabsau haenx dwg youq gyawz, bu ceij dawz bit, haeujsim bae ved……Youq doiqnaj vehdat, gou raen bouxguhnaz youq ndaw naz sou haeux. Gyoengqde gaeuz hwet dawz liemz, haeuxnaz henjgim haenx sawj doenghnaz bienqbaenz geu buh henjgim、deihdamj nyumx henj he. Youq ndaw doenghnaz caeuq vehdat, lijmiz bouxdwkbya vanq muengx dem, gyoengqde vad ruznyaeq, sou cuengq muengxbya, muengxbya ronghmyaegmyaeg haenx dawz cawraemx caeuq duzbya venj lumj baenz fuk baenz fuk yiemz hung nei. Vehdat Byaraiz, vehmienh fungsou mwngz dwg baenzneix rang youh noengz, lwenqda youh swnhsim!

Cawzdoeng, rumznit ci gvaq le, Byaraiz, youh bienqbaenz aen seiqgyaiq saekhau he, seuqcengh raixcaix. Ndwenlab ngoenz ok daengngoenz he, gou bae yawj gij ginggyaeu Byaraiz gvaq. Hoengheiq ngaiz mwi daih gvaq le, mbouj miz saek di foenx, ronghsab singjsien, gyahwnj gij ingj ronghmwi ciuq haenx, raemhfaex bienq yiengh youh yiengh, sawj gyoengqvunz lumjbaenz byaij haeuj diegsien nei.

(1)